Acharya in Vedanta Code No (292)
SVDV

Set No. 1 Question Booklet No.

16P/248/8

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No. | | | | | | | | | | |

Roll No. (Write the digits in words) .....

Serial No. of OMR Answer Sheet ..... (2016)

Day and Date ..... (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only ***blue/black ball-point pen*** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall ***except the Admit Card without its envelope.***
3. ***A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.***
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. ***On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.***
6. ***No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.***
7. ***Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfairmeans.***
8. ***Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.***
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR *Answer Sheet*** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24 *[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]*

46

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

16P/248/8

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours ***Full Marks : 450***

समय : 2 घण्टे *पूर्णाङ्क : 450*

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. ***One mark will be deducted for each incorrect answer***. **Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3** (तीन) अंकों का है। *प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।* प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक *शून्य* होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.
यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. धर्मराजाध्वरीन्द्रस्य परम गुरु: क आसीत् ?

(1) शङ्कराचार्य: (2) नृसिंह:

(3) वाचस्पति: (4) गौतम:

02. न स पुनरावर्तते इत्यनेन ब्रह्मण: किं साध्यते ?

(1) अनित्यत्वम् (2) कर्तृत्वम्

(3) नित्यत्वम् (4) सर्वज्ञत्वम्

03. प्रमाणस्य लक्षणं वर्तते :

(1) प्रमाकरणं (2) यथार्थहेतु:

(3) स्मृति: (4) ज्ञानम्

04. घटादीनां बाध: कदा भवति ?

(1) ब्रह्मसाक्षात्कारानन्तरम् (2) ब्रह्मविषयकयोगेण

(3) मायाद्वारा (4) ज्ञानाभावात्

05. ब्रह्मसूत्रकार: क: आसीत् ?

(1) कपिल: (2) जैमिनि: (3) वादरायण: (4) गौतम:

06. वेदान्तपरिभाषाकार: क: आसीत् ?

(1) शंकर: (2) गौतम: (3) धर्मराजाध्वरीन्द्र: (4) मण्डनमिश्र:

07. परमपुरुषार्थ: क: वर्तते ?

(1) धर्म: (2) अर्थ: (3) काम: (4) मोक्ष:

08. अद्वैतदवेदान्ते कियन्ति प्रमाणानि भवन्ति ?

(1) चत्वारि (2) पञ्च (3) षट् (4) सप्त

09. ब्रह्मणस्तटस्थलक्षणं किम् ?

(1) जीवजन्मादिकर्तृत्वम् (2) ईश्वरजन्मादिकर्तृत्वम्

(3) अविद्याजन्मादिकर्तृत्वम् (4) जगज्जन्मादिकर्तृत्वम्

10. चिन्तामणौ तर्कचूडामणिटीका केन विरचिता ।

(1) वेंकटनाथेन (2) शंकरेण (3) उदयनेन (4) गौतमेन

11. आनन्ददो ब्रह्मेति व्यजानात् इति वाक्यं कुत्र वर्तते ?

(1) कठोपनिषदि (2) केनोपनिषदि (3) तैत्तिरीयोपनिषदि (4) मुण्डकोपनिषदि

12. मायावच्छिन्नं चैतन्यम् इति कस्य लक्षणम् ?

(1) ईश्वस्य (2) जीवस्य (3) यन्त्रस्य (4) मन्त्रस्य

13. मन: षष्ठानीन्द्रियाणि चैतन्यम् इति कस्य लक्षणम् ?

(1) गीताया: (2) अमरकोशस्य (3) न्यायशास्त्रस्य (4) धर्मशास्त्रस्य

14. विषयचैतन्यं किं वर्तते ?

(1) अन्त:करणवृत्यवच्छिन्नचैतन्यम् (2) अन्त:करणावच्छिन्नम्

(3) घटाद्यवच्छिन्नम् (4) प्रमाणचैतन्यम्

15. अन्त:करणावच्छिन्नं चैतन्यं किं भवति ?

(1) जीव: (2) परमात्मा (3) माया (4) स्वप्न:

16. मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम् इति कुत्र उक्तम् ?

(1) गीतायाम् (2) ईशावास्योपनिषदि

(3) श्वेताश्वतरोपनिषदि (4) महाभारते

17. मायावच्छिन्नं चैतन्यं किं भवति ?

(1) माया (2) जीव: (3) परमेश्वर: (4) भ्रम:

18. उपादानसमसत्ताककार्यापत्ति: क: भवति ?

(1) विवर्त: (2) परिणाम: (3) भ्रम: (4) स्वप्न:

19. ज्ञानेन्द्रियाणि कति भवति ?

(1) चत्वारि (2) पञ्च (3) सप्त (4) नव

20. चक्षुरिन्द्रियेण कस्य ज्ञानं भवति ?

(1) रसस्य (2) रूपस्य (3) गन्धस्य (4) स्पर्शस्य

21. स्पर्शज्ञानं केन इन्द्रियेण भवति ?

(1) श्रोत्रेन्द्रियेण (2) रसनेन्द्रियेण (3) त्वगिन्द्रियेण (4) चक्षुरिन्द्रियेण

22. घ्राणेन कस्य प्रत्यक्षं भवति ?

(1) रूपस्य (2) गन्धस्य (3) रसस्य (4) स्पर्शस्य

23. अनुमानस्य लक्षणं वर्तते ?

(1) उपमितिकरणम् (2) अनुमितिकरणम् (3) साक्षादिन्द्रियजम् (4) शब्दकरणम्

24. पर्वतो बह्निमान् धूमवत्त्वात् इत्यत्र पक्ष: क: वर्तते –

(1) पर्वत: (2) धूम:

(3) महानसम् (4) तथा च अयम् पर्वत:

25. पर्वतो बह्निमान् धूमवत्वात् इत्यत्र धूमवत्त्वात् किं वर्तते ?

(1) प्रतिज्ञा (2) हेतु: (3) उदाहरणम् (4) निगमनम्

26. अनुमानं कतिविधम् –

(1) द्विविधम् (2) त्रिविधम् (3) एकविधम् (4) चतुर्विधम्

27. ब्रह्मभिन्नं निखिलप्रपञ्चं भवति ?

(1) मिथ्या (2) सत्यम् (3) स्वप्न: (4) भ्रम:

28. पारमार्थिकं सत्त्वं भवति ?

(1) ब्रह्मण: (2) जगत: (3) स्वप्नस्य (4) भ्रमस्य

29. संज्ञासंज्ञिज्ञानं कुत्र भवति ?

(1) उपमितौ (2) अनुमाने (3) शब्दे (4) प्रत्यक्षे

30. व्यावहारिकं सत्त्वं भवति :

(1) शुक्तिरजतादेः (2) मायायाः (3) ब्रह्मणः (4) जगतः

31. उपमानस्य लक्षणं वर्तते –

(1) इन्द्रियार्थसन्निकर्षजंज्ञानम् (2) लैगिकंज्ञानम्

(3) सादृश्यप्रमाकरणम् (4) शब्दज्ञानम्

32. वाक्यजन्यज्ञाने कति कारणानि भवन्ति –

(1) एकम् (2) द्वयम् (3) त्रयम् (4) चत्वारि

33. गौरश्वः पुरुषो हस्तीति वाक्यं न प्रमाणम् –

(1) आकांक्षाविरहात् (2) योग्यताविरहात्

(3) आसत्यभावात् (4) तात्पर्याभावात्

34. लक्षणा कति विधा ?

(1) एकधा (2) द्विविधा (3) त्रिविधा (4) चतुर्विधा

35. पीनो देवदत्तः दिवा न भुंक्ते इति प्रयोगः कस्मिन् प्रमाणे भवति –

(1) प्रत्यक्षे (2) अनुमाने (3) अर्थापत्तौ (4) उपमाने

36. अर्थापत्तिः कति विधा ?

(1) एकधा (2) द्विविधा (3) चतुर्विधा (4) त्रिविधा

37. अभाव: कतिविध: भवति ?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

38. घटादे: उत्पत्ते: पूर्वं योऽभाव: स भवति -

(1) प्रागभाव: (2) प्रध्वंसाभाव: (3) अत्यन्ताभाव: (4) अन्योन्याभाव:

39. सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म इति ब्रहण: लक्षणं वर्तते -

(1) स्वरूपलक्षणम् (2) तटस्थलक्षणम् (3) अयथार्थलक्षणम् (4) मिथ्या लक्षणम्

40. निखिलजगदुपादानत्वं कस्यं लक्षणं वर्तते -

(1) ब्रह्मण: (2) जीवस्य (3) मायाया: (4) भ्रमस्य

41. वायव: कति भवन्ति -

(1) त्रय: (2) चत्वार: (3) पञ्च (4) षट्

42. गुणा: कति भवन्ति :

(1) एक: (2) द्वौ (3) त्रय: (4) चत्वार:

43. वैशेष्यात्तु तद्वादस्तद्वाद: इति कुत्र उक्तम् ?

(1) पञ्चज्ञानेन्द्रियविषये (2) पञ्चकर्मेन्द्रिविषये

(3) पञ्चीकरणविषये (4) पञ्चवायुविषये

44. ऊर्ध्वलोका: कति भवन्ति ?

(1) त्रय: (2) चत्वार: (3) सप्त (4) पञ्च

45. मनुष्यशरीरं भवति -

(1) अण्डजम् (2) स्वेदजम् (3) जरायुजम् (4) उद्भिज्जम्

46. पक्षिपन्नगादिशरीराणि भवन्ति ?

(1) जरायुजानि (2) स्वेदजानि (3) अण्डजानि (4) उद्भिज्जानि

47. हिरण्यगर्भो भवति कीदृश: जीव: ?

(1) प्रथम: (2) द्वितीय: (3) तृतीय: (4) चतुर्थ:

48. प्रलयो भवति -

(1) शरीरनाश: (2) जीवनाश: (3) त्रैलोक्यनाश: (4) पृथिवीनाश:

49. प्रलय: कतिविध: भवति ?

(1) एकविध: (2) द्विविध: (3) त्रिविध: (4) चतुर्विध:

50. परमपुरुषार्थ: क: ?

(1) धर्म: (2) अर्थ: (3) काम: (4) मोक्ष:

51. अन्तरिन्द्रियनिग्रहो भवति ?

(1) दम: (2) उपरति: (3) शम: (4) श्रद्धा

52. गुरुपदिष्टवेदान्तवाक्ये विश्वास: भवति -

(1) उपरति: (2) शम: (3) श्रद्धा (4) दम:

53. तितिक्षा भवति ?

(1) इन्द्रियनिग्रह: (2) बहिरिन्द्रियनिग्रह:

(3) शीतोष्णादिद्वन्द्वसहनम् (4) विक्षेपाभाव:

54. ज्ञानाग्नि: सर्वकर्माणि भस्मसात् कुरुते इति कुत्र उक्तम् ?

(1) योगदर्शने (2) गीतायाम् (3) धर्मशास्त्रे (4) न्यायशास्त्रे

55. वेदान्तप्रयोजनं किं वर्तते ?

(1) शरीरस्वास्थ्यम् (2) ब्रह्मज्ञानान्मोक्ष: (3) पुण्यम् (4) धनलाभ:

56. भामतीकारा: क: आसीत् ?

(1) उदयनाचार्य: (2) मण्डनमिश्र: (3) वाचस्पतिमिश्र: (4) गौतम:

57. युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोरित्यादिवाक्यत: कस्य प्रारम्भ: ?

(1) ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यस्य (2) न्यायभाष्यस्य

(3) योगभाष्यस्य (4) सांख्यभाष्यस्य

58. शास्त्रयोनित्वात् इति सूत्रं कस्य दर्शनस्य वर्तते ?

(1) न्यायस्य (2) वेदान्तस्य (3) सांख्यस्य (4) योगस्य

59. पञ्चीकरणं केषां भवति ?

(1) सूक्ष्मपञ्चभूतानाम् (2) सूक्ष्मपञ्चज्ञानेन्द्रियाणाम्

(3) सूक्ष्मपञ्चप्राणानाम् (4) कर्मेन्द्रियाणाम्

60. माया कति गुणात्मिका भवति ?

(1) त्रिगुणात्मिका (2) चतुर्गुणात्मिका (3) पञ्चगुणात्मिका (4) षड्गुणात्मिका

61. विवर्तवाद: कस्य दर्शनस्य सिद्धान्त: ?

(1) योगस्य (2) न्यायस्य (3) सांख्यस्य (4) वेदान्तस्य

62. ब्रह्मसूत्रग्रन्थस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते –

(1) जन्माद्यस्य यत: (2) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा

(3) ईक्षतेर्नाशब्दम् (4) तत्तु समन्वयात्

63. अध्यास: वर्तते ?

(1) अनुभव: (2) स्मृतिरूप: परत्र पूर्वदृष्टावभास:

(3) भ्रम: (4) यथार्थज्ञानम्

64. यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते इति कुत्र उक्तम् ?

(1) गीतायाम् (2) कठोपनिषदि (3) तैत्तिरीयोपनिषदि (4) ईशावास्योनिषदि

65. शास्त्रयोनित्वात् इत्यत्र शास्त्रस्य कोऽभिप्राय: ?

(1) धर्मशास्त्रस्य (2) ऋग्वेदादे:शास्त्रस्य

(3) न्यायशास्त्रस्य (4) सांख्यस्य

66. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र अथशब्द: किमर्थ: ?

(1) मंगलार्थ: (2) आनन्तर्यार्थ: (3) अधिकारार्थ: (4) ज्ञानार्थ:

67. नि:श्रेयसफलम् किम् ?

(1) मायाज्ञानम् (2) ब्रह्मज्ञानम् (3) स्वप्नज्ञानम् (4) भ्रमज्ञानम्

68. तद्यथा कर्मचितो लोक: क्षीयते इत्यादि कस्य वाक्यम् ?

(1) गीताया: (2) धर्मशास्त्रस्य

(3) कठोपनिषद: (4) छान्दोग्योपनिषद:

69. मोक्षो कीदृशो भवति ?

(1) अनित्य: (2) नित्य: (3) क्षणभंगुर: (4) अल्पकालिक:

70. अयमात्मा ब्रह्म इति कुत्र उक्तम् ?

(1) वृहदारण्यकोपनिषदि (2) गीतायाम्

(3) न्याये (4) योगे

71. भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशया इति वाक्यं कुत्र उक्तम् ?

(1) मुण्डकोपनिषदि (2) ईशावास्योपनिषदि

(3) धर्मशास्त्रे (4) सांख्ये

72. ब्रह्म भवति -

(1) सर्वज्ञम् (2) अज्ञम् (3) अनित्यम् (4) क्षणिकम्

73. विज्ञानमात्रं शून्यम् इति कस्य सिद्धान्तः ?

(1) न्यायस्य (2) बौद्धस्य (3) सांख्यस्य (4) योगस्य

74. मोक्षस्य किं प्रमाणम् ?

(1) सत्यं ज्ञानमन्नतं ब्रह्म (2) न स पुनरावर्तते

(3) एकमेवाद्वितीयम् (4) नेह नानास्ति किञ्चन

75. गीतोपदेष्टा कः आसीत ?

(1) अर्जुनः (2) सञ्जयः (3) कृष्णः (4) युधिष्ठिरः

76. कस्य काण्डस्य नाम ब्रह्मविद्या भवति ?

(1) भक्तिकाण्डस्य (2) उपासनाकाण्डस्य

(3) कर्मकाण्डस्य (4) ज्ञानकाण्डस्य

77. अर्थापत्ति: कुत्र प्रमाणं भवति ?

(1) न्याये (2) सांख्ये (3) वेदान्ते (4) योगे

78. विवर्तवाद: कस्य दर्शनस्य सिद्धान्त: ?

(1) योगस्य (2) न्यायस्य (3) सांख्यस्य (4) वेदान्तस्य

79. माया कीदृशी भवति ?

(1) पूर्णा (2) स्थूला (3) सद्रूपा (4) अनिर्वचनीया

80. ब्रह्मण आनन्दरुपत्वे किं प्रमाणाम् ?

(1) आनन्दो ब्रह्मोति व्यजानात् (2) तरति शोकमात्मवित्

(3) प्राणोऽस्मि प्रज्ञात्मा (4) सता सोम्य तदा सम्पन्नो भवति

81. प्रत्यक् पदर्थ: क: ?

(1) प्रपञ्च: (2) आकाश: (3) आत्मा (4) अन्त:करणम्

82. स्मृतिरूप: परत्र पूर्वदृष्टावभास: इति कस्य विषये उक्तम् ?

(1) ब्रहमण: (2) मायाया: (3) अध्यासस्य (4) स्वप्नस्य

83. कस्य जिज्ञासा ब्रह्मसूत्रे प्रथमं प्रतिपादिता ?

(1) मायाया: (2) ब्रह्मण: (3) स्वप्नस्य (4) भ्रमस्य

84. ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र क: समास: ?

(1) चतुर्थीसमास: (2) पञ्चमीसमास:

(3) षष्ठीसमास: (4) सप्तमीसमास:

85. जन्मादि इत्यत्र कः समासः ?

(1) बहुव्रीहिसमासः (2) कर्मधारयसमासः

(3) तत्पुरुषसमासः (4) अव्ययीभावः

86. बह्निना सिञ्चति इति न वाक्यम् ?

(1) आकांक्षाविरहात् (2) योग्यताविहरहात्

(3) आसत्यभवात् (4) तात्पर्याभावात्

87. लक्षयस्य लक्षणं वर्तते –

(1) लक्षणाविषयः (2) लक्षणाभावविषयः

(3) अन्यपदार्थविषयः (4) स्वप्नविषयः

88. घटस्य मुद्गरपातानन्तरं योऽभावः सः –

(1) प्रागभावः (2) प्रध्वंसाभावः (3) अत्यन्ताभावः (4) अन्योन्याभावः

89. मोक्षो कीदृशों भवति ?

(1) अनित्यः (2) नित्यः (3) क्षणभंगुरः (4) अल्पकालिकः

90. ब्रह्मदेव ब्रह्मैव भवति इति कुत्र उक्तम् ?

(1) मुण्डकोपनिषदि (2) गीतायाम् (3) सांख्ये (4) धर्मशास्त्रे

91. अयमात्मा ब्रह्म इति कुत्र उक्तम् ?

(1) बृहदारण्यकोपनिषदि (2) गीतायाम्

(3) न्याये (4) योगे

92. निखिलजगदुपादानत्वं कस्य लक्षणं वर्तते -

(1) ब्रह्मण: (2) जीवस्य (3) मायाया: (4) भ्रमस्य

93. "तत्तु समन्वयात्" इत्यत्र 'तत' शब्द: कस्य बोधक: ?

(1) जीवात्मन: (2) ब्रह्मण: (3) इन्द्रियाणाम् (4) मायाया:

94. प्रहरे प्रहरे असहोच्चारितानि गाम् ..... आनय इति न वाक्यम् ?

(1) आकाक्षाविरहात् (2) योग्यताविरहात्

(3) आसतिविरहात् (4) तात्पर्याभावात्

95. ऋषि: क: आसीत् :

(1) मन्त्रलेखक: (2) मन्त्रवाचक: (3) मन्त्रद्रष्टा (4) मन्त्रकर्ता

96. "तत्त्वमसि" इति किमस्ति ?

(1) आचार्यवाक्यम् (2) महावाक्यम्

(3) ब्रह्मवाक्यम् (4) अनुभववाक्यम्

97. धर्मस्य लक्षणम् किम् ?

(1) उपवासादि (2) वेदेनइच्छित लाभसाधनम्

(3) मिथ्या न कथनम् (4) ईश्वरोपसना

98. साधनचतुष्टयसम्पन्न: क: भवति ?

(1) शास्त्रज्ञाता (2) सिद्धिपुरुष: (3) अधिकारी (4) प्रमाता

99. अध्यारोपः कः वर्तते ?

(1) अतस्मिन् तद्बुद्धि (2) भ्रमज्ञानम्

(3) स्वप्नज्ञानम् (4) यथार्थज्ञानम्

100. तत्त्वमसि, अहं ब्रह्मास्मि इत्यादि विचारः कुत्र क्रियते ?

(1) धर्मनिरूपणे (2) प्रत्यक्षनिरूपणे

(3) महावाक्यर्थविचारे (4) मायाविचारे

101. प्रतिबिम्बवादः कुत्र लक्ष्यते ?

(1) स्वप्नज्ञाने (2) शुक्तिकायां रजतम् इत्यत्र

(3) ब्रह्मज्ञाने (4) अज्ञाने

102. तात्पर्यस्य कोऽर्थः ?

(1) मुख्योऽर्थः (2) प्रतीतिजननयोग्यत्वम्

(3) व्यंग्यार्थः (4) लक्षणार्थः

103. किं नाम पारमार्थिकत्वम् ?

(1) अतीतकालाबाध्यत्वम् (2) त्रिकालाबाध्यत्वम्

(3) भविष्यकालाबाध्यत्वम् (4) वर्तमानकालाबाध्यत्वम्

104. शारीकसूत्रभाष्यं नाम किं भवति ?

(1) वात्स्यायनभाष्यम् (2) शंकराचार्यभाष्यम्

(3) योगभाष्यम् (4) सांख्यभाष्सम्

105. वेदान्तसूत्रग्रन्थस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते –

(1) अथयोगानुशासनम् (2) अथातो ब्रह्महाजिज्ञासा

(3) अथातो धर्मजिज्ञासा (4) यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते

106. अज्ञाने किं प्रमाणं भवति ?

(1) अहं विद्वान इति प्रत्यक्षम्
(2) अहं सर्वज्ञ इति प्रत्यक्षम्
(3) अहं ब्रह्मास्मि इति प्रत्यक्षम्
(4) अहमज्ञ इति प्रत्यक्षम्

107. भारतीयदर्शनस्य मुख्यरूपेण द्वौ सम्प्रदायौ स्त: ?

(1) साहित्यं व्याकरणं च
(2) वेद: इतिहासश्च
(3) पुराणं न्याय:
(4) आस्तिक: नास्तिकश्च

108. व्याप्तिविचार: भवति ?

(1) प्रत्यक्षे (2) अनुमाने (3) शब्दे (4) उपमितौ

109. जहद् अजहद् जहदजहद इत्ति भेदत्रयं कस्य ?

(1) प्रपञ्चस्य (2) अज्ञानस्य (3) लक्षणया: (4) शक्ते:

110. ब्रह्मण: अभिन्ननिमित्तोपादानत्वं कुत्र स्वीक्रियते ?

(1) सांख्ये (2) योगे (3) बौद्धे (4) वेदान्ते

111. को नाम अखण्ड: ?

(1) भेदरहित:
(2) स्वजातीयविजातीयस्वगतभेदरहित:
(3) विशाल:
(4) प्रमुख:

112. सृष्टिकाले आकाशात् कस्य उत्पत्ति: भवति ?

(1) जलस्य (2) पृथिव्या (3) वायो: (4) अग्ने:

113. सदसद्भ्याम्अनिर्वचनीयं किं भवति ?

(1) ब्रह्म (2) जीव: (3) अज्ञानम् (4) भ्रम:

114. आत्मज्ञानसाधनानि कानि भवन्ति ?

(1) भोगसाधनानि (2) श्रवणादीनि (3) गमनादीनि (4) भ्रमणादीनि

115. "जन्माद्यस्य यत:" इत्यत्र 'यत:' शब्देन कस्य निर्देश: ?

(1) कामस्य (2) प्रपञ्चस्य (3) कालस्य (4) कारणस्य

116. इतरेतराभावानुपपत्तावित्यत्र इतरेतराभाव: क: ?

(1) धर्म: (2) भेद:

(3) तादात्म्यम् (4) सामानाधिकरण्यम्

117. जगत: जन्मस्थितिनाशो यस्मात् इति कस्मिन् सूत्रे उक्तम् ?

(1) शास्त्रयोनित्वात् (2) अथातो ब्रह्माजिज्ञासा

(3) जन्माद्यस्य यत: (4) ततु समन्वयात्

118. एकमेवाद्वितीयं किमस्तिं ?

(1) माया (2) ब्रह्म (3) शरीरम् (4) इन्द्रियम्

119. वेदान्तदर्शनस्य वादो भवति ?

(1) सत्कार्यवाद: (2) आरम्भवाद: (3) विवर्तवाद: (4) संघातवाद:

120. किं नाम चित्तैकाग्र्यम् ?

(1) शम: (2) दम: (3) उपरति: (4) समाधानम्

121. ब्रह्म जगत: उपादानकारणं निमित्तकारणं च वर्तते इति कस्मिन् सूत्रे उक्तम् ?

(1) अथातो ब्रह्मजिज्ञासा (2) जन्माद्यस्य यत:

(3) ततु समन्वयात् (4) शास्त्रयोनित्वात्

122. आत्मतत्त्वसाक्षात्कारस्य किं फलं भवति ?

(1) वित्तप्राप्तिः (2) स्वर्गलोकप्राप्तिः (3) मोक्षप्राप्तिः (4) पुत्रप्राप्तिः

123. श्रीमद्भगवत्पादः कः आसीत् ?

(1) मध्वाचार्यः (2) शकंरचार्य (3) बल्लभाचार्यः (4) निम्बार्काचार्य

124. का नाम उपनिषत् ?

(1) कर्मविद्या (2) योगविद्या (3) ब्रह्मविद्या (4) धर्मविद्या

125. कः ब्रह्मैव भवति ?

(1) धर्मवित् (2) अधर्मवित् (3) ब्रह्मवित् (4) कर्मवित्

126. ईश्वरः कः भवति ?

(1) द्वैतावच्छिन्नं चैतन्यम् (2) अद्वैतावच्छिन्नम्
(3) मायावच्छिन्नं चैतन्यम् (4) प्रपञ्चावच्छिन्नं चैतन्यम्

127. ब्रह्मणोऽद्वितीयप्रतिपादकं किम् ?

(1) सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म (2) एकमेव अद्वितीयम्
(3) नेह नानास्ति किञ्चन (4) चिदानन्दः ब्रह्म

128. ब्रह्म वेद ब्रह्मैव भवति इति वाक्यं कुत्र ?

(1) ईशावास्ये (2) मुण्डके (3) छान्दोग्ये (4) केने

129. तरति शोकमात्मवित् इति उक्तम् ?

(1) ईशावास्योपनिषदि (2) छान्दोग्योपनिषदि
(3) गीतायाम् (4) रामायणे

130. गन्धो गुणः वर्तते -

(1) जलस्य (2) पृथिव्याः (3) आकाशस्य (4) तेजसः

131. ब्रह्मसत्यं जगन्मिथ्या इति कस्मिन् शास्त्रे उक्तम् ?

(1) न्यायशास्त्रे (2) वैशेषिकदर्शने (3) वेदान्तशास्त्रे (4) योगशास्त्रे

132. अखिलवेदान्तवाक्यानां तात्पर्यं कुत्र भवति ?

(1) प्रपञ्चप्रतिपादने (2) पदार्थनिरूपणे

(3) अद्वितीयब्रह्मप्रतिपादने (4) मायाविवेचने

133. अजामेकामित्यादिना कस्य प्रतिपादनं भवति ?

(1) ब्रह्मणः (2) मायायाः (3) जीवात्मनः (4) विद्यायाः

134. इदं रजतमिति स्थले रजतस्य कीदृशी सत्ता ?

(1) व्यावहारिकी (2) प्रातिभासिकी (3) पारमार्थिकी (4) अलीका

135. स्वप्ने कीदृशी सत्ता भवति ?

(1) पारमार्थिकी (2) व्यावहारिकी (3) प्रातिभासिकी (4) अलीका

136. जगतः सत्ता भवति ?

(1) पारमार्थिकी (2) व्यावहारिकी (3) अलीका (4) प्रातिभासिकी

137. ब्रह्मभिन्नत्वहेतुना किं साध्यते ?

(1) वस्तुत्वम् (2) प्रपञ्चस्य मिथ्यात्वम्

(3) प्रपञ्चस्य पारमार्थिकत्वम् (4) प्रपञ्चस्य नित्यत्वम्

138. वेदान्तमते वेद: कीदृश ?

(1) पौरुषेय: (2) अपौरुषेय:

(3) पौरुषेयोऽपौरुषेयश्च (4) न पौरुषेय: नाप्यपौरुषेय:

139. अनुपलब्धिप्रमाणेन किं जायते ?

(1) ज्ञानानुभव: (2) घटानुभव: (3) धर्मानुभव: (4) अभावानुभव:

140. निरतिशयं सुखं किम् ?

(1) भोग: (2) योग: (3) ब्रह्म (4) विषय:

141. एकमेव प्रमाणं स्वीकरोति ?

(1) न्याय: (2) वेदान्त: (3) चार्वाकदर्शनम् (4) योग:

142. सूक्ष्मशरीरम् इत्यस्य अर्थो भवति ?

(1) क्षीणशरीरम् (2) लघुशरीरम् (3) लिङ्गशरीरम् (4) ज्ञानशरीरम्

143. प्रमेयस्य कोऽर्थ: ?

(1) ज्ञानस्य करणम् (2) ज्ञानस्य विषय:

(3) विशेषणम् (4) क्रिया

144. अद्वैतदर्शनानुसारम् ..... ?

(1) जीव: ब्रह्म च पृथक् वर्तते (2) जीव: ब्रह्म च एक एव वर्तते

(3) जीव: अनित्य: ब्रह्म नित्यम् (4) माया एव जीव:

145. ब्रह्म तावत् वर्तते ?

(1) दु:खपूर्णम्
(2) अज्ञम्
(3) नित्यशुद्धबुद्धमुक्तस्वभावं सर्वज्ञम्
(4) अज्ञानावृतम्

146. शास्त्रयोनित्वात् इत्यस्य अर्थो भवति ब्रह्मकारणं वर्तते ?

(1) शरीरादीनाम्
(2) रोगादीनाम्
(3) वेदादीनाम्
(4) कामादीनाम्

147. संशय: कस्मात् भवति ?

(1) मनसा
(2) बुद्ध्या
(3) अहंकारेण
(4) स्मरणेन

148. ब्रह्मसूत्रस्य प्रारम्भे उक्तम् ?

(1) ओम्
(2) अथ
(3) इति
(4) श्री:

149. सत्यं ज्ञानमनन्तं किं भवति ?

(1) शरीरम्
(2) इन्द्रियम्
(3) ब्रह्म:
(4) भ्रम:

150. कर्म एव ईश्वर इति कस्य दर्शनस्य मतम् ?

(1) चार्वाकस्य
(2) न्यायस्य
(3) पूर्वमीमांसाया:
(4) वेदान्तस्य

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में ***लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त,*** लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ***उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।***
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ***उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।***
6. ***ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।***
7. ***उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।***
8. ***प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।***
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ***ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।***
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त *केवल* ***ओ एम आर उत्तर-पत्र*** परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।